

5. A tall de l'anterior punt, cal remarcar que si el panteó modificà ús, funció, etc; la construcció de la basílica de St. Pere fou encara força més tumultuosa. Com explicaré més avall. Cada arquitecte que hi apareix ha de reprendre el que l'anterior(s) hi han construït. Bramante, Serlio, Rafael, Carlo Maderno, Miquelàngel, fins della Porta i el seu adjunt Fontana. I en molts casos també calgué d'enderrocar-ne part de l'obra construïda de l'anterior. Miquelàngel prengué l'encàrrec a seixanta anys, i veient que no l'acabaria féu una maqueta de fusta que servís de model per als posteriors executors. El resultat de la maqueta és el fruit de força d'anys d'estudi, comparances amb d'altres fetes, bàsicament amb la de la seua Florència natal. Fou, la seua, una intervenció d'unificació i recuperació del model bramantià, a més d'una recerca del problema de l'escala (grandària relativa) que se li "escapava" per manca de referents. Malgrat que n'era conscient i intuir-ho.

D'entrada la peripecia històrica que sofrí la construcció la Basílica del Vaticà és tremenda. No resulta sorprenent el que les anàlisis de Viollet-le-Duc servequen per a il·lustrar la interdependència entre la forma arquitectònica i el procés constructiu, a l'igual que la prodigiosa planificació que és la base de l'èxit dels projectes constructius.



Foto 15. Gravat dels *Entretiens* de Viollet-le-Duc sobre el Panteó.

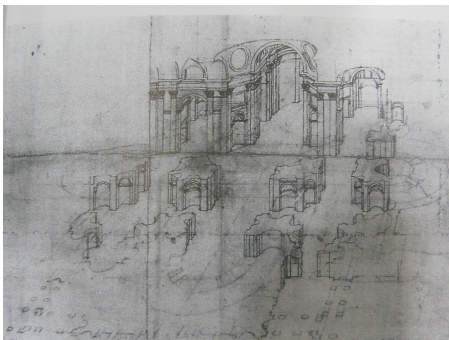


Foto 16 i 17. Perspectiva seccionada de Bramante per a St. Pere i imatge exterior dels primers esbossos.

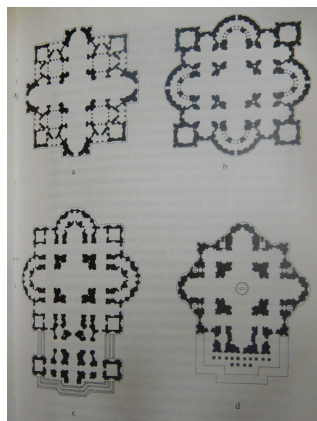
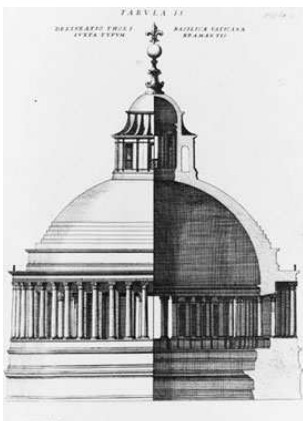


Foto 18. Cúpula, imatge i secció, de St. Pere. Bramante i Serlio. Clarament influenciada pel Panteó. Foto 19. Evolució de la planta: a. Bramante 1509; b. Bramante-Peruzzi 1513; c. Sangallo 1539; Miquelàngel 1546-1564.

Els dissenys de Bramante, dibuixats per Serlio i Peruzzi, entre d'altres, manifesten una concepció de planta de creu grega centralitzada. Propera al panteó en la seua concepció. Com veiem en les anteriors instantànies. A la mort d'en Bramante intervingueren Rafael Sanzio, A. de Sangallo, el jove, després Carlo Maderno, que conceberen una planta de creu llatina. Finalment prengué Miquelàngel l'encàrrec, però morí Juli II, restant varies dècades aturada la construcció fins que Della Porta i Fontana finalitzaren la seua construcció. Miquelàngel fou qui reprengué la idea de Bramante, netejà els envoltats construïts i donà unitat i coherència al conjunt. Llegint-se, d'una, tota la basílica. Calia una idea i la traça d'escultor que unifiqués el conjunt, en casos anterior no hi havia connexió entre unes ales i les altres. Com podem veure. En l'exterior, també introduí un car motiu que era de collita pròpia, com és l'ordre gegant, ja usat al Capitoli (**Campidoglio** en toscà). Així com les visuals que podien visualitzar la cúpula des de qualsevol visió esbiaixada, a 45°. A continuació tenim un ideograma de les modificacions esdevingudes.

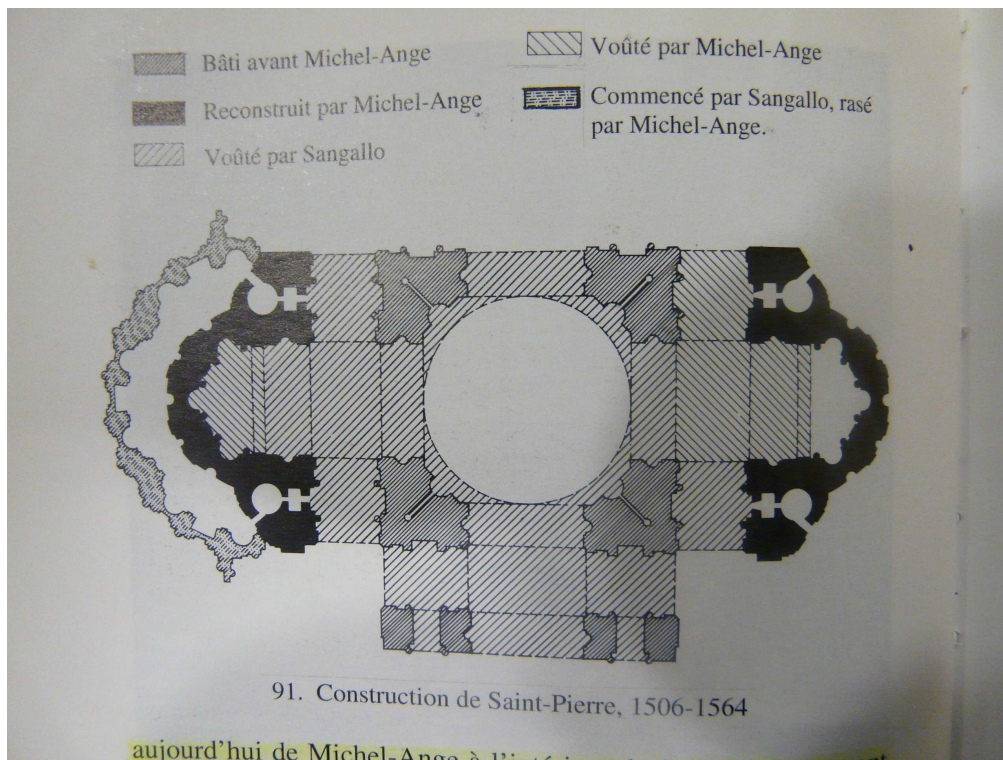


Foto 20. Evolució de la planta. Avanços i enderrocs successius.

En certs moments, Miquelàngel es troba molt a prop de Bramante, té por a causa del tema de l'escala relativa, i viatjà reiteradament a Florència per a assegurar-se de la seua estabilitat, i, endemés, de que coneixia el Duomo florentí a causa de certes obres en ella, en què hi havia estat cap de **visura**. Vegem alguna làmina del disseny previ:

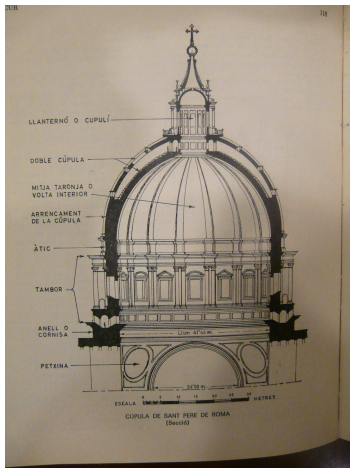


Foto 21.

6. Della Porta i Fontana són els arquitectes executors que fan la construcció definitiva. Que realment subvertiren; tot sobrealçant i modificant el perfil de la cúpula que deixà, com a definitiva, Miquelàngel. Subvertint el model, però no el concepte com hi veuré de demostrar. Per tant, Miquelàngel ni construí, ni bastí, Sant Pere del Vaticà, ni pogué crear la metodologia constructiva que s'hi implementà.



Foto 21. Comparança de perfils entre les cúpules de Miquelàngel i la construïda finalment per della Porta i Fontana entre 1588 i 1593. Devers vint-i-cinc anys després de la mort d'en Miquelàngel Buonarrotti.